

NADER ONDERZOEK VLEERMUIZEN EN GIERZWALUWEN

Grafterbaan 26

Graft, provincie Noord-Holland

Uitgevoerd door:

RSK Netherlands
Burgemeester de Zeeuwstraat 2
2985 AB Ridderkerk
e-mail: info@rskgroup.nl

Rapportnummer:

518617.001(00)

In opdracht van:

Woonwaard
Hertog Aalbrechtweg 30
1800 AH Alkmaar

Rapportagedatum:

9 november 2022

Status rapport:

Definitief

Foto omslag: RSK, 2022

RSK Netherlands is een zelfstandig onafhankelijk adviesbureau dat geen andere relatie heeft met de opdrachtgever dan opdrachtnemer – opdrachtgever. RSK Netherlands heeft geen (eigendoms)relatie met het plangebied. RSK verklaart hierbij dat het veldwerk onafhankelijk van de opdrachtgever is uitgevoerd.

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde natuurwet- en regelgeving. RSK Netherlands accepteert geen aansprakelijkheid ten aanzien van beslissingen die de opdrachtgever neemt naar aanleiding van het door RSK Netherlands uitgevoerde onderzoek. RSK Netherlands is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit de toepassing van de resultaten van de werkzaamheden of andere gegevens verkregen van RSK Netherlands; opdrachtgever vrijwaart RSK Netherlands voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

RSK Netherlands is sinds 2021 kandidaat voor het lidmaatschap bij het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het kandidaatschap is een voorbereiding op het lidmaatschap dat gebonden is aan een zekere kwaliteit van onderzoek en advisering. In de voorbereidingsperiode gebruikt de kandidaat de faciliteiten van het Netwerk Groene Bureaus om op het benodigde kwaliteitsniveau te komen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de diverse faciliteiten, waaronder de machtiging voor het gebruik van de ontheffingen van het NGB voor het uitvoeren van diverse ecologische veldonderzoeken. Zie voor meer informatie over het [kandidaatschap](#).

Rapportstatus			Definitief	
	Naam	Functie	Handtekening	Datum
Opgesteld	Daniël Wille	Projectleider ecologie		9 november 2022
Gecontroleerd	Michiel Tangerman	Projectleider ecologie		9 november 2022
Vrijgegeven	Gertjan Loeffen	Senior projectleider		9 november 2022

Dit rapport mag niet worden gebruikt voor contractuele doeleinden of ingenieursdiensten tenzij de bovenstaande tabel juist en volledig is ingevuld en getekend door de projectmanager, technische- en kwaliteitsreviewer(s) en het rapport als DEFINITIEF is aangewezen.

© Dit rapport valt onder het auteursrecht van RSK Netherlands. Elke niet geautoriseerde reproductie of elk gebruik door iemand anders zonder nadrukkelijke toestemming van de opdrachtgever is strikt verboden.

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	1
1.1	Doel en aanleiding.....	1
1.2	Wettelijk kader.....	1
1.3	Leeswijzer	2
2	Beschrijving plangebied en geplande werkzaamheden.....	3
2.1	Beschrijving plangebieden huidig gebruik.....	3
2.2	Toekomstig gebruik/geplande werkzaamheden	4
2.3	Potentie plangebied voor gierzwaluwen en vleermuizen	4
3	Vleermuizen	5
3.1	Methode vleermuisonderzoek	5
3.2	Resultaten	6
3.3	Effectbeoordeling en toetsing.....	7
4	Gierzwaluwen.....	8
4.1	Methode.....	8
4.2	Resultaten	8
4.3	Effectenbeoordeling en toetsing.....	9
5	Conclusies en aanbevelingen	10
5.1	Conclusie.....	10
5.2	Aanbevelingen.....	10
6	Bronnen.....	11

1 Inleiding

1.1 Doel en aanleiding

In opdracht van Woonwaard heeft RSK Netherlands (hierna RSK) een Nader Onderzoek naar vleermuizen en gierzwaluwen uitgevoerd ter plaatse van Grafterbaan 26 te Graft in de gemeente Alkmaar, provincie Noord-Holland.

Aanleiding voor het Nader Onderzoek naar vleermuizen en gierzwaluwen zijn de uitkomsten van de uitgevoerde Quicksan flora en fauna (RSK, kenmerk 518616.001(00), d.d. 07 juli 2022). Deze Quicksan is uitgevoerd naar aanleiding van de geplande sloop van de oude basisschool binnen het plangebied en de daaropvolgende realisatie van een woonzorggebouw. In de Quicksan is vastgesteld dat:

- het plangebied mogelijkheden biedt voor beschermde gebouw bewonende vleermuissoorten, namelijk: de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis;
- nader onderzoek nodig is naar de mogelijke functies voor de vleermuizen in het te slopen gebouw, namelijk: zomer-, kraam-, paar- en winterverblijfplaatsen;
- het plangebied mogelijkheden biedt voor gebouw bewonende vogels met jaarrond beschermde nesten, namelijk: gierzwaluwen;
- nader onderzoek nodig is naar potentiële nestlocaties van gierzwaluwen in het te slopen gebouw.

Het doel van het Nader Onderzoek is het bepalen of de betreffende ontheffingsplichtige soorten binnen of rondom het plangebied aanwezig zijn en welke functies het plangebied heeft voor deze soorten. Tevens is getoetst of er sprake is van een overtreding door de geplande werkzaamheden (de sloop van het oude schoolgebouw en de daaropvolgende realisatie van een twee laags woonzorggebouw) van één of meer van de verbodsbepalingen van de soortenbescherming uit de Wet natuurbescherming (Wnb).

1.2 Wettelijk kader

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) van kracht (Wet natuurbescherming, 2021). De Wnb heeft als doel het behoud van de biodiversiteit en het duurzaam gebruik van de bestanddelen ervan. De Wnb beschermt in principe alle in het wild voorkomende dier- en plantensoorten, waarbij de zogenaamde gunstige staat van instandhouding van soorten bepalend is. Daarbij regelt de Wnb ook de bescherming van Natura 2000-gebieden en houtopstanden. Alles dat mogelijk schadelijke gevolgen heeft voor de beschermde gebieden of flora en fauna is in principe verboden. In het kader van dit Nader Onderzoek zijn voornamelijk §3.1 artikel 3.1 tot 3.4 (Vogelrichtlijn), §3.3 artikel 3.10 en 3.11 (Andere soorten) en §1.3 artikel 1.10 tot 1.13c (Algemene bepalingen) van toepassing.

Vogelrichtlijn

Gierzwaluwen vallen onder de Vogelrichtlijn (*Wnb, art. 3.1*) en zijn daarmee op Europees niveau strikt beschermd. Wanneer ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden die (vaste-)nesten en/of functionele leefomgeving van de soort aantasten, leidt dit altijd tot een ontheffingsaanvraag. Deze wordt alleen verleend na een toetsing en na het overwegen van bepaalde criteria, zijnde: dwingende redenen van groot openbaar belang, dreiging voor volksgezondheid en veiligheid en/of (voorkoming) van ernstige (economische) schade. Desalniettemin zijn dergelijke overtredingen van verbodsbepalingen te voorkomen middels mitigerende maatregelen (verwerkt in een compensatieplan) om nadelige invloeden te minimaliseren.

Andere soorten

Vleermuizen vallen onder de habitatsrichtlijn (*Wnb, art. 3.10*) en zijn daarmee op nationaal niveau strikt beschermd. Wanneer ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden die verblijfplaatsen en/of functionele leefomgeving van de soort aantasten, is een ontheffingsaanvraag altijd noodzakelijk tenzij de soort vrijgesteld is door de provincie. Deze ontheffing wordt alleen verleend na een toetsing en na het overwegen van bepaalde criteria, in aanvulling aan de hierboven genoemde, zijnde:

- ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden en het daarop volgende gebruik van het gebied;
- voorkoming van schade of overlast;
- beperking van de populatieomvang in verband met veelvuldig veroorzaakte schade of met overpopulatie van het gebied;
- voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;

- bestendig beheer of onderhoud in/aan de landbouw, bosbouw, vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen, bermen, landschappelijke kwaliteiten van het gebied;
- in het kader van natuurbeheer;
- of in het algemeen belang.

Algemene bepalingen

De algemene zorgplicht (Wnb, art. 1.11) is altijd van toepassing. Dit houdt in dat handelingen die nadelige gevolgen kunnen veroorzaken op alle in het wild levende dieren en planten, hun directe leefomgeving, alsmede Natura 2000-gebieden en overige bijzondere natuurgebieden, zoveel als redelijkerwijs mogelijk moeten worden voorkomen. Indien dat niet mogelijk is, moeten noodzakelijke maatregelen worden getroffen om het wel te voorkomen, zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

1.3 Leeswijzer

In Hoofdstuk 2 is het plangebied waarin het Nader Onderzoek is uitgevoerd beschreven en worden de geplande werkzaamheden dan wel de toekomstige plannen nader toegelicht. Vervolgens worden in Hoofdstuk 3 en 4 respectievelijk de vleermuizen en gierzwaluwen behandeld. In Hoofdstuk 5 worden de conclusies en aanbevelingen toegelicht. In Hoofdstuk 6 zijn de geraadpleegde bronnen vermeld.

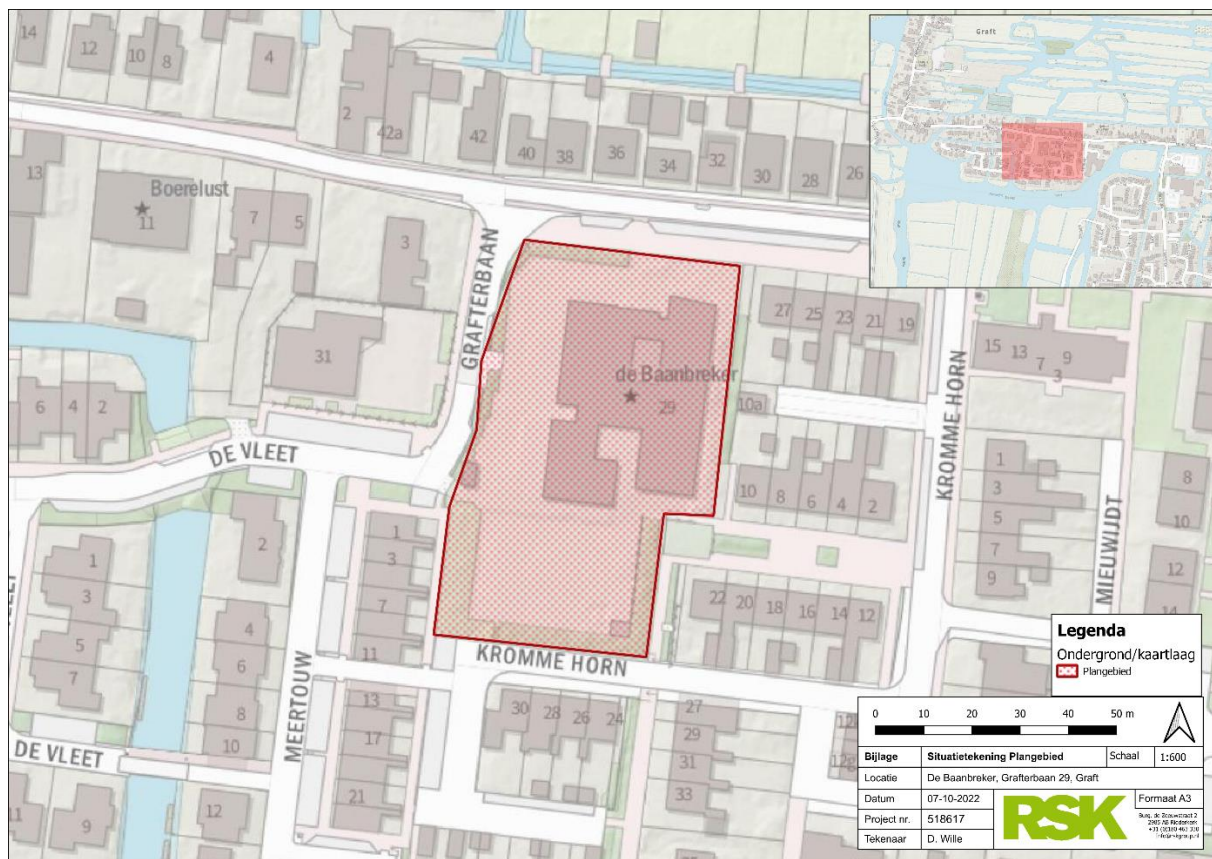
2 Beschrijving plangebied en geplande werkzaamheden

2.1 Beschrijving plangebieden huidig gebruik

Het plangebied is gelegen aan de Grafterbaan ten zuidoosten van de kern van Graft (provincie Noord-Holland) en betreft de kadastrale percelen “De Rijk C” 1188 en C 830 (Kadaster, n.d.).

Het plangebied betreft een oude basisschool “De Baanbreker”, gebouwd in 1972. Het pand is momenteel gedeeltelijk leegstaand en gedeeltelijk in gebruik voor antikraak woonplekken. Het pand bestaat uit één verdieping met een plat dak. Dit dak is grotendeels bedekt met kiezels en is onderverdeeld in verschillende vlakken welke van hoogte, van ongeveer 1 m, kunnen verschillen. Er is een kleine binnentuin aanwezig van ongeveer 5 bij 10 m. Deze is verwilderd en bevat hoog gras, braamstruiken en een gewone es. Het gebouw is grotendeels omgeven door een betegeld plein. Tegen de oostkant van het gebouw bevindt zich een verwilderd, onbegaanbaar stuk vegetatie, voornamelijk bestaande uit braamstruiken en gewone vlier. Zeer dichtbij aan de noordkant van het gebouw staat een beuk zonder holtes, welke ook gedeeltelijk over het gebouw heen hangt. Direct om het plangebied heen zijn heggen en struik/boom rijen te vinden, waarvan bij deze bomen ook geen holtes of losse schors aanwezig is. Binnen het kadastraal perceel is aan de zuidkant een U vormige bomenrij om een betegeld speelpleintje aanwezig. Deze bomenrij bestaat vrijwel geheel uit hazelaars en Spaanse aak. De bodem van het plangebied bestaat voornamelijk uit veen (RVO, 2005).

De directe omgeving van het plangebied bestaat uit een woonwijk met voornamelijk rijtjeshuizen in een dorp gelegen tussen weilanden. Langs de Grafterbaan, aan de noordkant van het plangebied, zijn meerdere grotere laanbomen van de gewone es te vinden. Binnen honderd meter gaat het landschap ten noorden (Natura 2000-gebied Eilandspolder) en ten zuiden over in weilanden, sloten en meren. Ten oosten en westen is eerst nog meer bebouwing in de vorm van rijtjeshuizen, maar ook hier zijn binnen een paar honderd meter weilanden en water te vinden. Zo'n 300 meter en zuidoosten is een groter gebied van woonwijken te vinden (de Rijk).

Figuur 1: Weergave van het plangebied (rood omrand) aan de Grafterbaan 26 te Graft (bron achtergrond: PDOK, 2022).

2.2 Toekomstig gebruik/geplande werkzaamheden

De oude basisschool zal gesloopt worden en zal plaats maken voor een twee laags woonzorggebouw. Na de sloop zal er worden geheid en gedeeltelijk ontgraven t.b.v. de funderingen. Het is onduidelijk of er ook een ondergrondse garage of een kelder wordt gemaakt. Wellicht worden ten behoeve van de nieuwbouw aan de Grafterbaan een paar bomen verwijderd. Volgens de huidige planning staan de werkzaamheden gepland voor Q2 2023, beginnend met de sloop van het schoolgebouw. De duur van de werkzaamheden en de werktijden zijn nog niet bekend.

2.3 Potentie plangebied voor gierzwaluwen en vleermuizen

Vleermuizen

In het plangebied zijn potentieel geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig, namelijk in de ruimtes (kieren) achter de gevelbetimmering en bij de loodflappen waarin zich zomer-, kraam-, paar-, of winterverblijven kunnen bevinden (Figuur 2). Deze potentiële verblijfplaatsen zijn geschikt voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. De gevels zijn hoog genoeg en hebben een vrije aanvlieg route. Daarbij zijn er meerdere gaten en kieren te vinden in de gevels binnen het plangebied waar vleermuizen naar binnen kunnen vliegen. In en grenzend aan het plangebied zijn geen gebouwen van minimaal vier etages aanwezig, daarom zijn massawinterverblijven van vleermuizen uitgesloten.

Gierzwaluwen

Tijdens de Quicksan flora en fauna is een aantal passerende gierzwaluwen waargenomen. De gevels en betimmeringen van de te slopen gebouwen binnen het plangebied zijn in potentie geschikte nestplaatsen voor gierzwaluwen (Figuur 2). De gevels zijn hoog genoeg en hebben een vrije aanvlieg route. Daarbij zijn er meerdere gaten en kieren te vinden in de gevels binnen het plangebied waar gierzwaluwen naar binnen kunnen vliegen.

Figuur 2: Voorbeelden van geschikte openingen/gaten voor vleermuizen en gierzwaluwen in de gevels aangetroffen binnen het plangebied.

3 Vleermuizen

3.1 Methode vleermuisonderzoek

Inventarisatieprotocol

Er is een soortgerichte inventarisatie naar vleermuizen uitgevoerd met als doel het vaststellen van de aan- of afwezigheid van vleermuizen en de functie(s) van het plangebied voor de vleermuizen. Het onderzoek is conform het vleermuisprotocol 2021 van de Zoogdierverseniging en NGB uitgevoerd (Netwerk Groene Bureaus, 2021). In dit protocol wordt per vleermuissoort beschreven in welke periode van het jaar en onder welke omstandigheden het onderzoek plaats moet vinden. Hierbij wordt rekening gehouden met de verschillende manieren waarop vleermuizen hun leefgebied gebruiken. Het is nodig om een vleermuisonderzoek verspreid en met tussenpozen over het gehele actieve vleermuisseizoen uit te voeren. Een overzicht van de (optimale) onderzoeksperiodes met betrekking tot mogelijke functies voor vleermuizen en uitleg van de termen uit het vleermuisprotocol 2021 is in Box 1 uiteengezet.

Box 1: Overzicht van de (optimale) onderzoeksperiodes met betrekking tot mogelijke functies en uitleg termen uit het vleermuisprotocol 2021.

Zomer- en kraamverblijven (periode 15 mei tot 15 augustus)

Verblijfplaats: Een object (gebouw, boom, bunker, grot, kast en dergelijke) waarin een of meerdere vleermuizen verblijven (overdag of 's winters, met enige regelmaat).

Zomerverblijfplaats: Een verblijfplaats die gebruikt wordt door vleermuizen die niet in winterslaap zijn waarvan niet aangetoond is dat het een kraamverblijfplaats dan wel een paarverblijfplaats is.

Kraamverblijfplaats: Een verblijfplaats van een kraamgroep van vrouwtjes met nakomelingen.

Paar- en winterverblijven (periode 15 augustus tot 1 oktober)

Paar(verblijf)plaats: Een verblijfplaats of de omgeving daarvan, waar tenminste een baltsend of zwermend mannetje of meerdere vleermuizen overdag verblijven en paren. Welk gedrag wordt waargenomen, is afhankelijk van de soort. Te herkennen aan zwermgedrag en/of baltsroepen. Zwermen bij het invliegen komt bij meerdere verblijfsfuncties voor.

Vlieg/migratieroutes en foerageergebied (periode 1 april tot 1 oktober)

Vliegroute: Een vaste route, zoals langs een bomenlaan, van een vleermuis of een groep van vleermuizen vanaf een verblijfplaats naar een foerageergebied of tussen verblijfplaatsen en visa versa.

Migratieroute: Een vaste route van zomerleefgebied naar winterverblijfplaats of winterleefgebied en visa versa.

Foerageergebied: Een gebied waar een vleermuis of een groep van vleermuizen foerageert.

Veldbezoeken

Het nader onderzoek naar de aanwezigheid van vleermuizen bestond uit vier veldonderzoeken (twee keer in de avond en twee keer in de ochtend) gedurende de periode van 20 mei tot en met 22 september 2022, zie tabel 1. De soorten die er verwacht werden zijn de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis. De functies die werden verwacht zijn: zomerverblijf, kraamverblijf en paarverblijf.

De actuele aanwezigheid en het gebruik van het plangebied door vleermuizen is onderzocht met behulp van detectieapparatuur (Pettersson M500). Met deze apparatuur worden ultrasone geluiden hoorbaar gemaakt en kunnen deze digitaal worden vastgelegd. Hierdoor zijn analyses van de vleermuisgeluiden mogelijk met behulp van analysesoftware, zoals BAT-explorer, wat gebruikt is als analysesoftware in dit onderzoek. Tevens is gebruik gemaakt van LED-zaklampen alsmede een warmtebeeldcamera FLIR Scion® OTM266 om bijvoorbeeld zwerm- en vlieggedrag te observeren.

Een overzicht van de veldonderzoeken, uitgevoerd door de RSK ecologen, is in onderstaande Tabel 1 weergegeven.

Tabel 1: Gegevens veldbezoeken vleermuizen.

Datum	Starttijd	Eindtijd	Tijdstip zonsondergang of -opkomst	Weersomstandigheden
20-05-2022	03:06	05:40	05:37	11° C, deels bewolkt (4/8), geen neerslag, windrichting/-kracht ZW0
14-06-2022	03:17	05:20	05:17	9° C, deels bewolkt (1/8), geen neerslag, windrichting/-kracht ZW1
24-08-2022	22:49	00:53	20:47	22° C, deels bewolkt (3/8), geen neerslag, windrichting/-kracht ZO2
22-09-2022	22:55	00:59	19:39	10° C, deels bewolkt (3/8), geen neerslag, windrichting/-kracht NW3

3.2 Resultaten

Er zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen binnen het plangebied waargenomen. Buiten het plangebied (grenzend aan het plangebied) zijn ook geen verblijfplaatsen waargenomen. Daarnaast zijn binnen of buiten het plangebied ook geen baltslocaties van vleermuizen gevonden. Wel zijn tijdens alle veldbezoeken waarnemingen gedaan van foeragerende en/of langsvliegende vleermuizen binnen of nabij het plangebied, namelijk: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis (Figuur 2 en Figuur 3). In Tabel 2 is een overzicht opgenomen van de waargenomen vleermuissoorten en het gedrag in het plangebied en de directe omgeving. Tijdens de veldbezoeken zijn zeven foeragerende gewone dwergvleermuizen, één foeragerende ruige dwergvleermuis en één foeragerende rosse vleermuis waargenomen boven het plangebied. De gewone dwergvleermuizen zijn voornamelijk waargenomen rond de bomen die aan de rand en om het plangebied heen liggen. Deze drie soorten zijn ook foeragerend waargenomen in de omgeving van het plangebied; voornamelijk rond de laanbomen aan de Graftersbaan.

Figuur 3: Waarnemingen van de waargenomen verschillende soorten vleermuizen welke zijn waargenomen binnen het plangebied.

Tabel 2: Overzicht van waargenomen vleermuissoorten in het plangebied en de directe omgeving.

Datum	Gewone dwergvleermuis	Ruige dwergvleermuis	Rosse vleermuis	Laatvlieger
20-05-2022	3 overvliegend	1 overvliegend	1 overvliegend	
14-06-2022	1 overvliegend, 3 foeragerend,	1 overvliegend		
24-08-2022	2 overvliegend, 2 foeragerend, 1 roepend	1 overvliegend	1 overvliegend, 1 foeragerend	1 overvliegend
22-09-2022	1 roepend	1 overvliegend		
Totaal	11	4	3	1

3.3 Effectbeoordeling en toetsing

Zomerverblijfplaatsen

Er zijn geen in- of uitvliegende vleermuizen waargenomen binnen het plangebied tijdens de veldbezoeken. Zomerverblijfplaatsen van vleermuizen zijn binnen het plangebied uitgesloten.

Kraamverblijfplaatsen

Er zijn geen jongen hangend aan vrouwtjesvleermuizen waargenomen binnen het plangebied. Daarnaast zijn er geen groepen (kolonies) hiervan aangetroffen tijdens de veldbezoeken. Kraamverblijfplaatsen van vleermuizen zijn binnen het plangebied uitgesloten.

Paarverblijfplaatsen

Er zijn geen baltsende en zwermende vleermuizen binnen het plangebied waargenomen tijdens de veldbezoeken. Wel zijn er tijdens de veldbezoeken sporadisch roepende vleermuizen waargenomen. Paarverblijfplaatsen van vleermuizen zijn binnen het plangebied uitgesloten.

Winterverblijfplaatsen

Alle zomer-, kraam- en paarverblijfplaatsen kunnen dienst doen als winterverblijfplaats, zolang de verblijfplaats vorstvrij is. Gezien de afwezigheid van zomer-, kraam- en paarverblijfplaatsen binnen het plangebied is het niet waarschijnlijk dat winterverblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Winterverblijfplaatsen zijn dusdanig binnen het plangebied uitgesloten.

Vliegroutes

Gezien het aantal waargenomen voorbij vliegende vleermuizen tijdens de veldbezoeken is het waarschijnlijk dat het plangebied deel uitmaakt van een vliegroute van vleermuizen. In de omgeving zijn echter voldoende alternatieve vliegroutes aanwezig, waaronder (tussen)woningen, bomen(rijen) en andere gebouwen. Het plangebied vormt daarom geen essentiële vliegroute voor vleermuizen. Hierbij wordt uitgegaan dat de bomen op en direct om het plangebied in stand blijven.

Foerageergebied

In de directe omgeving van het plangebied is voldoende foerageermogelijkheden aanwezig, waaronder (laan)bomen en struiken. Het plangebied maakt hiermee wel deel uit van het foerageergebied van de lokale vleermuis populaties maar het vervuld hierin geen essentiële rol aangezien de vleermuizen voldoende alternatieven en uitwijkmogelijkheden hebben in de directe omgeving.

Effectenbeoordeling

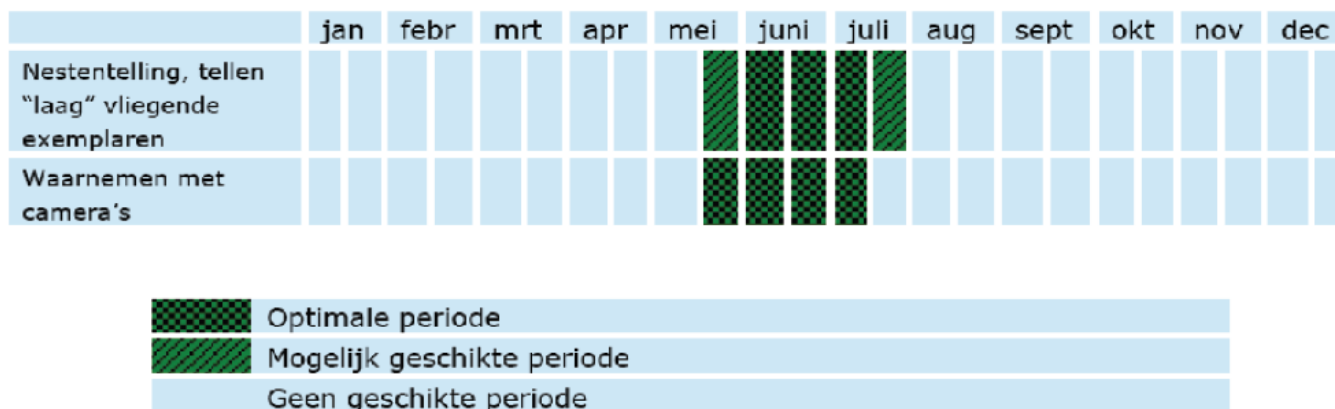
Binnen het plangebied zijn geen verblijfplaatsen noch andere essentiële functies aanwezig. Er zijn enkel overvliegende en foeragerende vleermuizen waargenomen. In de omgeving zijn er voldoende alternatieve foerageermogelijkheden en de vliegroute langs de laanbomen aan de Grafterbaan gaat niet verloren en valt tevens buiten het plangebied. De laanbomen aan de Grafterbaan worden wel gezien als essentieel foerageergebied en vliegroute. Er worden geen verbodsbepalingen overtreden uit de Wet natuurbescherming. Wel wordt aanbevolen rekening te houden met vleermuizen in de directe omgeving tijdens de werkzaamheden (zie Hoofdstuk 5.2 Aanbevelingen).

4 Gierzwaluwen

4.1 Methode

Inventarisatieprotocol

Er is een soortgerichte inventarisatie naar gierzwaluwen uitgevoerd met als doel het vaststellen van de aan- of afwezigheid van broedplaatsen van gierzwaluwen. Het onderzoek is conform het geldende soortinventarisatieprotocol uitgevoerd (Netwerk Groene Bureaus, 2017). In dit protocol is beschreven in welke periode van het jaar en onder welke omstandigheden het onderzoek plaats moet vinden. Zie Figuur 4 voor een weergave van de optimale onderzoeksperiode voor Gierzwaluwen.

Figuur 4: Een weergave van de optimale onderzoeksperiode voor de gierzwaluw (BIJ12, 2017c).

Veldbezoeken

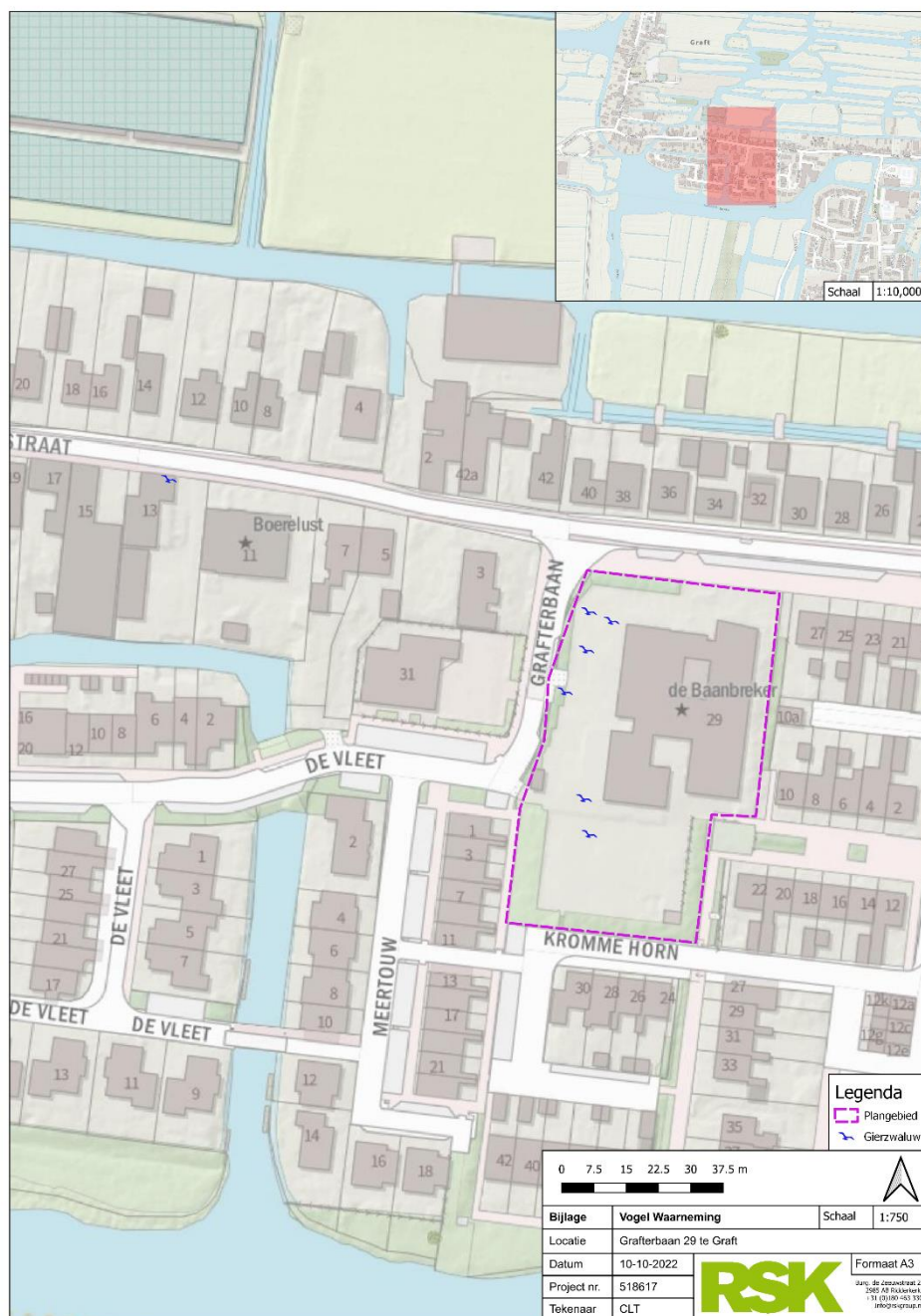
Voor het onderzoek naar gierzwaluwen hebben drie gerichte veldbezoeken plaatsgevonden tijdens het broedseizoen, tussen 1 juni en 15 juli, waarvan één bezoek tussen 20 juni en 7 juli (grootste kans op aanwezige jongen). De bezoeken zijn uitgevoerd vanaf 2 uur voor zonsondergang tot zonsondergang. De veldbezoeken zijn uitgevoerd door ecologen van RSK. Het plangebied en directe omgeving is doorlopen, zodat een gebiedsdekkende inventarisatie is gemaakt. Tijdens de veldbezoeken is gelet op nestindicerend gedrag, (in)vliegende gierzwaluwen en de bijbehorende gierende geluiden. In Tabel 3 zijn de gegevens van de veldbezoeken weergegeven.

Tabel 3: Gegevens veldbezoeken gierzwaluwen.

Datum	Starttijd	Eindtijd	Tijdstip zonsondergang	Weersomstandigheden
07-06-2022	19:56	22:25	22:00	14° C, onbewolkt (0/8), geen neerslag, windrichting/-kracht W4
17-06-2022	20:00	22:08	22:07	27° C, deels bewolkt (1/8), geen neerslag, windrichting/-kracht ZW3
28-06-2022	20:06	22:08	22:08	21° C, deels bewolkt (1/8), geen neerslag, windrichting/-kracht NO2

4.2 Resultaten

Er zijn geen nestlocaties van gierzwaluwen aangetroffen binnen het plangebied. Er is ook geen nestindicerend gedrag van gierzwaluwen binnen het plangebied waargenomen. Wel zijn er boven en om het plangebied bij elk bezoek meerdere individuen waargenomen. Hier werden de gierzwaluwen boven het plangebied jagend en ook sporadisch gierend geobserveerd, veelal hoog in de lucht. In de ruimere omgeving van het plangebied zijn er wel laag overvliegende en gierende gierzwaluwen waargenomen welke ook nestindicerend gedrag vertoonden. Bij het veldbezoek op 17-06-22 is dan ook een nestlocatie gevonden in het dak van het gebouw aan de Dorpsstraat 15 te Graft, ruim 100 meter verwijderd van het plangebied. Vermoedelijk zijn er verder naar het westen meer nestlocaties aanwezig.

Figuur 5: Waarnemingen van gierzwaluwen tijdens de veldbezoeken binnen het plangebied. De waarneming buiten het plangebied linksboven in het figuur is het aangetroffen nest.

4.3 Effectenbeoordeling en toetsing

Binnen het plangebied zijn geen nestlocaties van de gierzwaluwen vastgesteld. Wel zijn tijdens de bezoeken enkele overvliegende en roepende gierzwaluwen waargenomen boven het plangebied Figuur 5. De aangetroffen nestlocatie buiten het plangebied is ver genoeg dat sloop en bouwwerkzaamheden geen negatieve effecten zullen hebben. Het plangebied vult dusdanig geen functie in voor gierzwaluwen.

Effectenbeoordeling

Binnen het plangebied zijn geen nesten van gierzwaluwen aangetroffen. Het plangebied maakt geen onderdeel uit van het essentieel leefgebied voor deze soort. Negatieve effecten op de gierzwaluw, als gevolg van de geplande werkzaamheden, wordt dusdanig uitgesloten en het aanvragen van een ontheffing op de Wnb wordt niet noodzakelijk geacht.

5 Conclusies en aanbevelingen

5.1 Conclusie

Naar aanleiding van een eerder uitgevoerde Quicksan flora en fauna (RSK, kenmerk 518616.001(00), d.d. 07-07-2022) en de geplande werkzaamheden van de sloop van het oude gebouw en de daaropvolgende realisatie van een woonzorggebouw is een Nader Onderzoek uitgevoerd. Dit Nader Onderzoek dient te bepalen of de betreffende ontheffingsplichtige soorten (vleermuizen en gierzwaluw) binnen het plangebied voorkomen en welke functies het plangebied voor deze soorten invult. Tevens is getoetst of sprake is van een overtreding door de geplande werkzaamheden (de sloop van het bestaande pand met een daaropvolgende realisatie van nieuwbouw) van één of meer van de verbodsbepalingen van de soortenbescherming uit de Wet natuurbescherming (Wnb).

Vleermuizen

Binnen het plangebied zijn geen zomer-, kraam-, paarverblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld. Daarnaast is er geen essentieel foerageergebied of een essentiële vliegroute voor vleermuizen binnen het plangebied aanwezig. Negatieve effecten op vleermuizen door de geplande werkzaamheden zijn daarom uitgesloten. Er worden geen verbodsbepalingen overtreden uit de Wet natuurbescherming en vervolgstappen zijn niet noodzakelijk.

Gierzwaluwen

Binnen het plangebied zijn geen nestlocaties van gierzwaluwen vastgesteld. Daarnaast is het foerageergebied boven het plangebied niet essentieel. Negatieve effecten op gierzwaluwen door de geplande werkzaamheden zijn daarom uitgesloten. Er worden geen verbodsbepalingen overtreden uit de Wet natuurbescherming en vervolgstappen zijn niet noodzakelijk.

5.2 Aanbevelingen

Bij de geplande werkzaamheden is het van belang om de algemene zorgplicht te allen tijde in acht te nemen voor alle in het wild levende organismen. Hierbij geldt dat:

- In elk geval één richting op gewerkt dient te worden, zodat vluchtroutes voor elk dier altijd mogelijk zijn. Hierbij dient niet richting dode hoeken gewerkt te worden, maar richting geschikt alternatief habitat. Geef verstoorde of vluchtende dieren hiertoe de ruimte.
- Indien werkzaamheden langere tijd stil komen te liggen dient voor het herstarten van werkzaamheden het gebied nogmaals geheel te worden doorlopen door een erkend en kundig ecooloog. Mogelijk hebben beschermde soorten zich intussen (opnieuw) gevestigd.

Om vleermuizen in en rondom het plangebied niet te verstoren wordt aanbevolen om de geplande ingrepen, indien deze worden uitgevoerd in de vleermuis actieve periode (globaal van 15 april tot en met 15 oktober), niet na zonsondergang uit te voeren. Als hier niet aan kan worden voldaan wordt aanbevolen om lage, op de grond én binnen het plangebied gerichte verlichting te gebruiken. Eventueel kan 's nachts gewerkt worden met vleermuisvriendelijkere verlichting, zoals rood licht.

Om algemene broedvogels niet onnodig te storen en overtreding te voorkomen, wordt aangeraden om potentieel versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen (globaal van 15 maart t/m 15 juli) uit te voeren. Het wordt daarnaast aanbevolen om voorafgaand aan de werkzaamheden het plangebied nogmaals kort te controleren op de aanwezigheid van vogelnesten door een erkend en kundig ecooloog.

Aanbevolen wordt dit rapport ter beoordeling te overleggen bij het bevoegd gezag.

De in dit rapport gepresenteerde gegevens over beschermde soorten zijn houdbaar tot drie jaar na afronding van het veldonderzoek. Indien de in dit rapport beschreven ingreep wijzigt dan wel wordt uitgevoerd na 2025 kan een actualisatie van het onderzoek nodig zijn.

6 Bronnen

- BIJ12. (2017a, juli). Kennisdocument gewone dwergvleermuis - *Pipistrellus pipistrellus*. Utrecht: versie 1.0 BIJ12.
- BIJ12. (2017b, juli). Kennisdocument ruige dwergvleermuis - *Pipistrellus nathusii*. Utrecht: versie 1.0 BIJ12.
- BIJ12. (2017c, juli). Kennisdocument gierzwaluw – *Apus apus*. Utrecht: versie 1.0 BIJ12.
- NDFF. (sd). Opgehaald van NDFF Verspreidingsatlas: <https://www.verspreidingsatlas.nl/>
- NDFF. (2021, Februari 18). *Quickscanhulp*. Opgehaald van Quickscanhulp: [Quickscanhulp.nl](https://www.quickscanhulp.nl/)
- Netwerk Groene Bureaus. (2017). *Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming (versie juli 2017)*. Odijk: Netwerk Groene Bureaus.
- Netwerk Groene Bureaus. (2021). *Werken aan kwaliteit - Vleermuisprotocol 2021*. Opgeroepen op 2020, van Netwerk Groene Bureaus: <https://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>
- Netwerk Groene Bureaus; Zoogdiervereniging; Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). (2021). *Werken aan kwaliteit - Vleermuisprotocol 2021*. Opgeroepen op 2020, van Netwerk Groene Bureaus: <https://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>
- Wet natuurbescherming*. (2021, Augustus). Opgehaald van Overheid.nl: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2020-01-01>